

Пророцтво Анхіза в Аїді про майбутню славу Риму (уривок з "Енеїди")

Вергілій

Батько Анхіз на той час у глибокій долині уважно
Переглядав до наземного світу призначені душі.
Пильно очима водив по власному племені; бачив
Щастя потомків і долю, і лік їх увесь незчислений;
Постаті кращих героїв і подвиги ввік незабутні.
Та як побачив Енея, що йшов через луки назустріч,
Руки простяг він до нього обидві; на радощах слізьми
Лиця старі окропив, і голосом зрушеним мовив:
"Так, ти нарешті прийшов. Твоя щира до батька прихильність
Всі подолала завади, усі перешкоди. Я можу
Глянути в очі тобі і голос почути знайомий.
Правда, я так і гадав. Я думав, прибудеш ти, сину.
Дні з нетерпінням я числив, і от моя мрія збулася...
Через які ж ти моря переплив? По яких суходолах
Ти перейшов? І в яких побував небезпеках, коханий?.."
"Батьку, — промовив Еней, — твій образ, такий сумовитий,
Часто являвся мені і кликав за брами підземні...
Наші човни на Тірренському морі. Дай стиснути руку,
Дай же, мій батьку, обняти тебе... Не тікай від обіймів".
Так говорив він і сльози струмив із очей неутішних.
Тричі хотів він обвити руками Анхізову шию, —
Тричі з обіймів йому уривався укоханий образ —
Так, ніби вітер легкий, ніби сонна примара крилата.
От уже бачить Еней захисну та глибоку долину,
Гаєм порослу зеленим і тихого шелесту повну,
Де супокійні оселі потік обмиває Летейський.
Над берегами, над плесом людські племена і народи
В'ються, літають, немовби улітку погожої днини
Бджоли по луках зелених, над цвітом рясним, розмаїтим
І коло білих лілей: бринять і гудуть сіножаті.
Глянув Еней і, здригнувшись на вигляд, питається в батька:
"Що то за хвилі тремтять в далині і що то за люди
Геть понад плесом літають і луг укривають зелений?"
Відповідає Анхіз: "То душі, що вдруге судилось

Тіло земне їм узять. До Летеїської хвилі припавши,
В водах спасенних її вони п'ють забуття довгочасне.
Хочу уже я давно тобі показати наочно
Рід твій майбутній і славних нащадків твоїх полічити,
Щоби зо мною радів ти, Латинського краю дійшовши...
Нині Дарданського роду в майбутньому суджену славу,
Кращих нащадків твоїх італійського племені й крові,
Світлих героїв, що наше імення у спадщину візьмуть, —
Все я тобі покажу й прочитаєш ти власную долю...
Бачиш того юнака, що, списом підпираючись, ходить,
Він щонайближчий до світла. Він паростком першим, на славу
Роду твого італійського, ввійде в повітря нагірне.
Сільвій ім'я його буде, твоє поріддя останнє,
Старощів пізніх твоїх нагорода, Лавінія-мати
В лісі догляне його і на батьківське царство поставить.
Нині зверни свої очі, поглянь на цей рід незліченний.
Все — твої римські нащадки: тут Цезар, тут Юліїв плем'я,
Що попід небо високе величчям своїм піднесеться.
От перед нами і той, що так часто тобі віщували —
Август — герой і нащадок богів, що знову проявить
Вік золотий у краю Італійським, на нивах, де вперше
Щедрий Сатурн царював. І війною собі поневолить
Він гарамантів та індів, що в землях живуть краєсвітніх
За годовими кругами, по той бік од наших сузір'їв,
Де небодержець Атлант розпечені осі тримає.
Вже і тепер пам'ятаючи прикре богів віщування,
З жахом чекають його меотійці і царства Каспійські,
Ждуть і тремтять перед ним береги семигирлого Нілу.
Стільки землі не сходив ні Геракл у поході преславнім,
Як переслідував лань мідноногу і ліс Еріманта
Від кабана визволяв, і Лернейську поборював Гідру,
Ні переможний Ліей, що веселим ярмом виноградним
Від верхогір'їв Нізейських жене переможених тигрів...
Чи ти вагаєшся й досі у подвигах мужність явити?
Чи й тепер ти боїшся в Авзонських краях оселитись?..
...Інші майстерніш, ніж ти, відливатимуть статуї з міді,
З мармуру теж, я гадаю, різьбитимуть лица живії,
Краще в судах промовлятимуть, краще далеко від тебе
Викреслять сферу небесну і зір кругове обертання —
Ти ж пам'ятай, громадянине римський, як правити світом
Будуть мистецтва твої: у мирі тримати народи,

Милувать щирих підданців і вкрай довойовувать гордых".